

**ИНОВАЦИОНЕН МЕТОДИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА
ДРАМАТИЗАЦИЯ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО
АНГЛИЙСКИ ЕЗИК В ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА
УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ**

ЕЛЕОНОРА В. ЛАЗАРОВА

СУИЧЕ „Св. Климент Охридски“ Благоевград

***Резюме:** Съвременният учител трябва да бъде преди всичко вдъхновител и човек, който гради характери. С цел по-плътнo разгръщане на потенциала на всеки съвременен ученик, формиране на интелигентността, целеустремеността и самочувствието му, все повече колеги излизат от границите на традиционното преподаване на чужд език. В тази статия е разгледан иновационен методически подход за използване на драматизация за целите на обучението по английски език в предучилищна и начална училищна възраст. Част от въпросите, на които е потърсен отговор са: ще помогне ли театърът в класната стая на учителя да развие ефикасно и едновременно и четирите умения (говорене, слушане, писане и четене). Постановянето на пиеса пред публика с учениците от конкретната група/клас ще ги превърне ли от пасивни слушатели в активни участници в обучението.*

***Ключови думи:** иновационен методически подход, драматизация, класна стая, театър, умения, английски език, предучилищна и начална училищна възраст*

**INNOVATIVE METHODOLOGY APPROACH FOR USING DRAMA IN
THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM IN PRE-PRIMARY AND
PRIMARY LEVEL**

ELEONORA V. LAZAROVA

SUICHE „Sveti Kliment Ohridski“ Blagoevgrad

***Resume:** Modern teacher has to be an inspirer and a person that builds characters. Aiming to enhance the potential of every modern student, forming both their intelligency and confidence more and more colleagues go beyond the limitations of the traditional English language teaching in Primary and Pre-Primary age level. The article tries to answer to some questions as well as: will Drama in the classroom help teachers in effective simultaneous development of the four language skills: Reading, Writing, Speaking and Listening? When students take part in a play, will it turn them from passive listeners to active participants in English Language learning?*

***Key words:** English language learning, innovative methodological approach, Drama in the classroom, theatre, skills, Pre-Primary and Primary age*

1. Въведение.

Обучението по английски език трябва да бъде структурирано и провеждано по начин, който способства не само натрупването на лексикални единици и знания, а в голяма степен изграждането и развиването на нов тип умения и способности. Драматизацията, разучаването на една пиеса и поставянето ѝ на сцена е една от най-успешните приобщаващи практики, която интегрира всички участници в обучението, независимо от интересите, образователните им потребности и равнището им на знания. Това е не само иновативен метод на преподаване на чуждия език, не само с най-добър подход за въздействие върху паметта и съзнанието на децата, но и нов тип педагогическо взаимодействие, ориентирано към обучаемите и емоционалната им интелигентност. Не на последно място описаната тук **технология за използване на драматизация за целите на обучението по английски език в предучилищна и начална училищна възраст** дава възможности за обратна връзка: в края на учебната година родителите могат да се насладят на актьорската игра на децата им и сами да определят нивото и напредъка им през съответната учебна година. Чрез нея педагогът се доказва като **инициатор** за ползотворно взаимодействие деца – учители – родители и за заздравяване на връзката детска градина – училище – семейство – общество. Педагогът се оказва „съавтор“ на учебния комплекс и по този начин обогатява учебното съдържание. „За осъществяване на така желаната промяна в чуждоезиковото обучение са необходими не само качествени учебни материали, но и компетентни и можещи учители, тъй като положителните качества на учебния комплекс могат да се проявят само чрез дейността на преподавател – „съавтор“ на учебния комплекс, с който работи.“ Павлина Стефанова – изд. „Анубис“ – „Учебният комплекс в теорията и практиката на чуждоезиковото обучение“, София, 2007г., стр. 154

2. Изложение. Описание на технологията.

В театъра се крие способността да интерпретираш света около себе си. Обучението в спонтанна, креативна среда и импровизацията в класната стая са първите условия за успеха на нашата драматизация. Практиката ми на учител по английски и френски език показва, че учебно – възпитателната работа е много по-ефективна и приятна, ако у децата се изгради потребност от съприкосновение с вълшебството на театъра, желание за участие в нов драматургичен продукт, за общуване и занимаване с театрално изкуство.

Основната цел на учебния предмет английски език е насочена към формиране на комуникативни компетентности, развиване на четирите умения – четене, говорене, слушане, писане, както и събуждане и поддържане у децата на радост от изучаването на чуждия език. Обучението се провежда предимно на чуждия език със средствата на различни дейности като пеене, рисуване, моделиране, апликация, гимнастика, драматизация, TPR (Total Physical Response), танци и т.н. Колкото са по-малки обучаемите (в моя случай на 6-7г. и на 10-11г.), толкова по-важно е да се използват всички възможни видове нагледност – зрителна (предмети, играчки, flashcards, плакати, постери, табла), слухова (звукосаписи, песни, музика), тактилна – на допира (различни видове упражнения и игри), обоняние и вкус. Голяма роля играе невербалното общуване учител – ученици, мимика, жестове, guess – work и др. Използва се не само фронтално обучение, но и работа по двойки, по групи, индивидуално. Прилагат се техники като верижни упражнения, повторение в хор, игри, Total Physical Response и др. Апробирането на настоящата технология беше направено в ЦДГ №1 “Ведрица” – Благоевград - две предучилищни групи от по 25 деца всяка и с участието на

четвъртокласници от СУИЧЕ „Св. Климент Охридски“ - Благоевград. В рамките на два часа английски език седмично по 30 минути, на крехката възраст от 6/7 години, някои от тях имаха завидни езикови познания, други тепърва започваха. Целта ми беше да уеднаквя нивото на всички, затова преподадох отново лексиката, с която боравеха в основния учебен комплекс, с който работеха колегите – този на изд. „Изкуства“. Преминахме през цветове, форми, части на тялото, превозни средства, емоции и др., след което въведох зимната приказка „Топлата ръкавичка“. Използвах точно нея, защото зимният сезон настъпваше, беше изучавана и разказвана от колегите, но в класически вариант от „Български народни приказки“ на Елин Пелин. Преразказах и руския вариант – „Теплая варежка“, след което коментирахме и варианта на Ангел Каралийчев „Топлата ръкавичка“. И децата, и колегите най-много харесаха варианта от учебника по английски език за II клас на изд. „LONGMAN“ с автор Ron Holt. В него героите са котка, заек, мишка, мече и сврака. Тъй като работех точно с втори клас по същия учебник, възложих на шест ученици да научат репликите в най-кратък срок и ги доведох в детската градина с подходящи костюми. Учениците се справиха отлично, като представиха пиесата и се поклониха поотделно с аплодисменти на всеки участник и общо на цялата група. С това целта беше поставена и летвата беше вдигната високо. Децата трябваше да се приберат вкъщи и да обсъдят с родителите си коя роля е най-близка до тях и чии реплики биха искали да научат. Беше им поставен срок за отговор. Чрез социалните мрежи на всички родители беше разпратен клипът от първото представление – това на учениците – четвъртокласници. На следващия урок прочетох текста с променящ се глас – децата трябваше да ми отговарят на различни въпроси – кое животно се появява първо, което второ и т.н.

3. Семантизация.

Следващата ми задача беше въвеждане на всеки един герой, коментиране на характера и нравствеността му, на чувствата и усещанията му – студ, страх, глад, щастие, топлина, приятелство, доверие. Учителят рисува на флипборд или бяла дъска едно по едно всяко животно, като се преговарят частите на тялото, цвета на окраската му, костюма на актьора и т.н. И този път гостуват шестимата четвъртокласници, облечени в костюми. Добавена е ролята „разказвач“, който открива приказката с репликата: „В гората е зима, тъмно е, студено е“ и закрива пиесата с извикване на имената на героите, както следва:

Kitty the Kitten – Котката Кити

Funny Bunny – Забавното Зайче

Mike the Mouse - Мишлето Майк

Ben the Bear – Мечето Бен и

Meg the Magpie – Свраката Мег

Разделих децата според желанието им и избора на герои на 4 отбора, т.е. 4 групи, които да изиграят пиесата пред родителите в края на годината. Избрах отговорник на всеки отбор – предимно най-плахите и несигурни деца с цел да ги мотивирам. След като децата се огледаха и запомниха кое в кой отбор е, разделих ги отново на групи – този път четиримата разказвачи работеха по групи с четвъртокласника – разказвач, всички котки – с ученичката, която играеше пред тях ролята на Kitty the Kitten. Дадох им време, в което да чуят и всеки да опита да запомни и повтори многократно репликите на героя си. След работата по групи беше време първият отбор да изиграе за пръв път пиесата, като

публиката бяха учителките, помощник – възпитателката, авторът на настоящата статия и актьорите – четвъртокласници. Не мина без подсказване и „суфлиране“, но децата бяха мотивирани да покажат най-доброто от себе си. Всички 4 отбора бяха похвалени и аплодирани.

Следващите занятия продължиха с ревизиране на лексикалните единици, които децата знаят по английски език и непознатата лексика от пиесата. Една от първоначално формулираните цели по отношение на знанията беше именно усвояване на по-разнообразни нови думи. По отношение на уменията като цел на поставянето на драматизацията бе да могат да съставят кратки изречения и да могат да изиграят героя си – с мимики и жестове и на по-късен етап с реплики. По отношение на поведението децата трябва да могат да почувстват приказката, да съчувстват на героите (емпатия), да говорят за собствените си чувства (студ, страх, щастие, приятелски чувства). Като метод на преподаване е избран семантичен метод в непринудена, „stress-free“, т.е. лишена от стрес атмосфера, която събужда у децата обич, радост и желание да научат английски език още по-добре. Допълнителна мотивация за тях е желанието да се представят добре пред родителите на финалното годишно тържество за завършване на детската градина.

4. Фаза на въвеждане. Action plan.

След като учителят е формулирал целите си, избрал е и съгласувал с деца, по-големи ученици – актьори и с родителите приказката – драматизация, се пристъпва към фазата на въвеждане, която преминава през няколко етапа:

Запознаване с приказката: кой сезон е разгледан в приказката, за какво напомня на децата?

Определяне на вида ѝ: дали е народна, авторова, дали в нея побеждава доброто? Извличане на поука от нея: да бъдем добри, да споделяме с другите, да помагаме в нужда и т.н.

Интерпретация на текста.

Фаза на представяне от по-големите ученици. Разпределяне по групи и отбори.

Фаза на работа по групи – с по-големите ученици и репетиране по отбори.

Фаза на преразказ на произведение.

Фаза на изясняване на непознатата лексика и разтълкуване на неясните неща.

Създаване на сценарий и раздаване на родителите за учене и репетиране вкъщи. Възможност за аудиозапис на учителя, който произнася точно съответната реплика – когато родителите не знаят английски език.

Уточняване на детайли: декор, реквизит, аксесоари, ситуиране на пиесата, наличие на място за обличане на костюмите, различно от мястото за представяне на пиесата.

Пресъздаване и драматизация.

Импровизация и изиграване на пиесата на български език: децата са облечени в костюми и изиграват ролите си на български. Цели изглаждане на разбирането на всяка една дума, които детето произнася.

Изготвяне на сценарий за финалното годишно тържество. Композиционно решение и „разгръщане“ на пиесата. Планиране на скетчове, музика, песни и етюди, които ще

присъстват на финалното тържество и разделят представянето на всеки от отборите. Обсъждане с децата как да започне, продължи и завърши нашето тържество.

„Сглобяване“ на сценария. Timing – засичане на времето, насрочване на дата.

Изработка на афиш

Представянето на завършения продукт пред аудитория. Участието в пиесата пред родителите по време на финалното годишно тържество е важен момент в развитието на творчеството и социалната адаптация на детето към средата. Ползотворните опити на децата за „колективно“ творчество изисква всяко едно дете да оцени своето участие в общия резултат и същевременно да се радва истински на богатството от съвместната дейност. Стремех за изява – желанието на детето да сподели, да предизвика другите да го забележат и оценят е изключително важен момент. Социалната отзивчивост в обкръжението на другите се превръща в особен вид мотивация за децата. Творческите изяви на децата трябва да намират по широка аудитория, а не само пред родители, учители и връстници, като се включват в различни мероприятия, концерти, конкурси и др.

5. Изводи и предложения.

Дейността може да се развие до по-високо ниво – пърформанс, образователен театър, който се опира на интерактивното участие на обучаемите. Възможно е при представяне на пиесата от по-големи ученици след всяка реплика да спират и да задават въпроси на децата, да изчакват отговори, децата да „съставят края“ на приказката, да предположат как ще продължи, кое животно ще дойде и т.н.

Който и начин за представяне да избере педагогът, резултатът ще е отличен, а целите – постигнати. След представянето се провежда кратка дискусия с учениците и родителите относно учебния процес и постигнатите резултати от обучителното представяне. Това е моментът, в който учителят дава положителна обратна връзка за всички учебни часове и дейностите, свързани с превъплъщаването в ролите, за екипната работа, сътрудничеството, партньорството, демонстрирани по време на подготовката и представянето на пиесата. Следват аплодисменти за всеки от отборите, като по силата и интензивността им се определя кой отбор е победител.

6. Заключение.

Театърът на английски език в преучилищна възраст е успешна и ефективна практика, която:

Осигурява условия за развитие и творческа изява на всяко дете, съобразно неговите потребности, интереси и способности;

Изисква висока степен на активност в самия процес на работа и естественото, мотивирано включване на децата;

Допринася за разширяването на детската култура и формирането на модели на поведение (произтичащо от социалната значимост на дейността);

Удовлетворява специфични личностни потребности – самоосъзнаване, самоусъвършенстване, самовъзпитание;

Обогатява комуникативните способности на децата и удоволствието от общуването на чужд език; отключва говорната активност, активизира пасивния речник, развива диалогичната свързана реч и създава условие за свързване на теоретичните знания с прилагането им в практически задачи;

Активира познавателната дейност; развитието на творческите умения в децата; изостря наблюдателността; задържа вниманието; обогатява представите; събужда въображението;

Подпомага формирането на нагласи за групово сътрудничество и уменията за работа в екип.

Когато става въпрос за преподаване на английски език чрез традиционни методи, обикновено резултатите са по-лоши в сравнение с иновативните методи. Описаният педагогически експеримент е насочен към повишаване качеството на предучилищното и начално – училищното образование, развиване на уменията за комуникация и сътрудничеството за решаване на проблеми и провеждане на преговори, стимулиране на критичното и креативното мислене и разкриване красотата на изкуството. Необходимо е да се поставят децата в постоянна проблемна ситуация, това е учене, което ги доближава до реалностите на утрешния ден. Драматизацията ги прави активно мислещи и способни да прилагат знанията и уменията както в училище, така и в реалния живот.

Използвана литература:

1. Стефанова, П. - „Учебният комплекс в теорията и практиката на чуждоезиковото обучение“, изд. „Анубис“, София, 2007г.
2. Учебник по Английски език за 2 клас, “Blue Skies for Bulgaria”, изд. „LONGMAN“, 2007г., Ron Holt
3. Total Physical Response - https://en.wikipedia.org/wiki/Total_physical_response (последно посетен на 28.06.2020г.)